

Koolipoiss süüdistab direktorit peksmises

Väidetav lastepeksmine viis Tapa Gümnaasiumi direktori Elmu Koppelmanni kohtupinki.

Teismeline koolipoiss kisub koridoris suitsu. Direktor astub mööda. Poolik longeropurk kaob poisil selja taha.

"Miks sa tunnis ei ole?"

"Ei taha."

"Mine tundi. Ja kähku!"

"Mis õigusega te mind sinna ajate? Minge p...."

Direktor vihastab, haarab poisil kratist ja talutab ta klassi.

Umbes sarnased olid "vägiteod", mille eest õpilased Tapa Gümnaasiumi direktori Elmu Koppelmanni eelmisel aastal kohtusse kaebasid. Võimalikult süüdi mõistmise korral võib kohus 38aastase mehe kuueks aastaks vangistada.

Ühel süüdistajatest, **Hardi Lootusel**, oli esmaspäeval sünnipäev. Ta sai kuuteistkümmene aastaseks. Kuues klass on sellel poisil veel pooleli. Hardi on lihtsalt nii palju kordi istuma jäänud.

"Mul oli üks sõber, kes ütles, et esimese veerandi viskame poppi ja järgmised veerandid käime korralikult koolis," räägib Hardi. "Aga ei käinud ja sellepärast ei saanud kuuendat klassi koos oma sõpradega lõpetada. Teistega lihtsalt ei tahtnud enam koos koolis käia."

Hardi elab Moel, mis asub Tapast vähem kui kümne kilomeetri kaugusel. Kahekorruselises majas asuv korter, mille uksest Hardi ja ta ema **Moonika Lootus** EE ajakirjanikud lahkelt sisse lubavad, on briljantselt korras, nagu valmis-tutaks seal presidenti vastu võtma.

Hardi istub elutoa akna all tugitoolis ja räägib oma konfliktist direktor Koppelmanniga.

Veel eelmisel aastal oli ka Hardi üks Tapa Gümnaasiumi 660 õpilasest.

Siis käis ta koos teiste poistega oma koolis varjult. Õppenõukogu otsustas Hardi koolist välja visata. Kohus saatis ta suvel kolmeks kuuks Viljandi noortevanglasse.

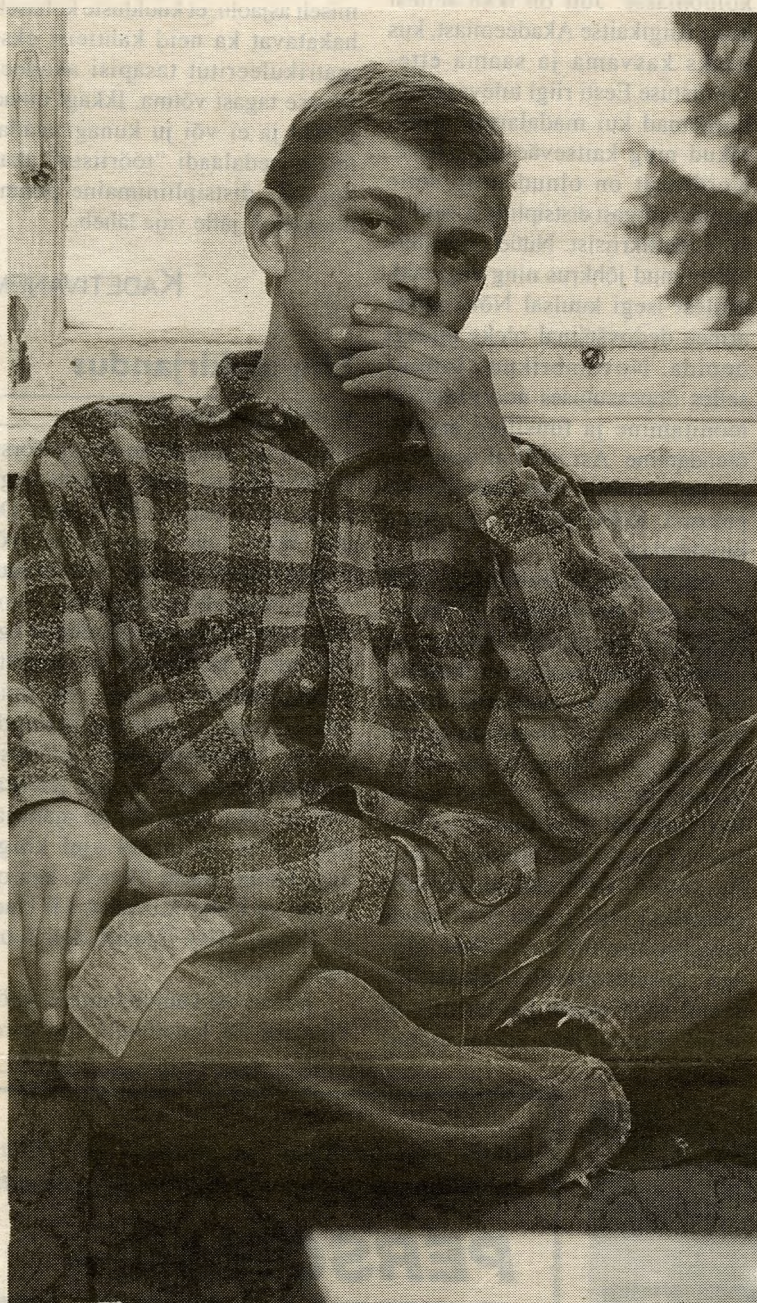
Enne vanglasse minekut jõudis poiss aga veel direktor Koppelmanni kohtusse kaevata.

Hardi räägib, et eelmise aasta märtsi alguses oli direktor ta oma kabinetti kutsunud, ukse lukku keeranud ja peksnud, kätega kõhtu lüües. Direktori kabineti aken olnud lahti ja poiss kisanud nii kõvasti, et tema karjumist kuuldi üle õue 40 meetri kaugusel asuvas poiste WC-s.

(Direktor Koppelmann tahtis teada, kas poisil sõnad vastavad tõele. Ta pani ühel päeval kooli majandusjuhataja oma kabinetti karjuma ja läks ise WC-sse. Direktor ei kuulnud midagi.)

Järgmisel päeval kohtusid direktor ja Hardi kooli sööklas. Hardi ütles kohaselt direktor karjus, "võntas korra piki kukalt", lõi veel teistki poissi ja käskis neil sööklast kaduda.

Söögitädi, kes juhtumist pealt oleks pidanud nägema, ütleb, et

NAGU NOOR BUDDHA: Hardi Lootus.

direktor Koppelmann poissi ei löönud.

...või tal läheb halvasti

Sellel päeval sai Hardil ta enda sõnade järgi süda täis. "Otsustasin, et see pole õige, mida direktor teeb." Oma eelmise aasta märtsis antud seletuses kirjutas poiss: "Ma ütlesin talle, et kui ta kaua niimoodi teeb, läheb tal halvasti."

Ahvardus sai tõeks. Poiss läks politseisse ja rääkis seal, et direktor Koppelmann peksis teda. Tapa noorsoopolitseinik **Liidia Suimets** kuulas Hardi jutu ära ja küsis temalt, kas ta tunneb veel mõnda last, keda direktor löönud on. Hardi nimetas mõned nimed ja politsei hakkas asja uurima.

Suvel valminud süüdistuskokkuvõtte sisaldab 17 juhtumit, kus direktor Koppelmann on laste sõnade järgi nende vastu vägivalda kasutanud. Ühelgi neist juhtudest ei tunnista arstitõend laste vigastusi. Ka vanematele pole lapsed midagi rääkinud, emad-isad kuulevad alles kohtus, kuidas direktor nende lapsi peksab.

Süüdistus pandi kokku laste ütluste põhjal, koolis pole politseinikud asja uurimas käinud ega ühegi õpetajaga rääkinud.

Üks seitsmenda klassi tüdruk

räägib, et alguses läks ta oma sõpradega politseisse kaasa ja kirjutas süüdistusele alla. Kui vanemad sellest kuulsid, käskisid nad tüdrukul süüdistus tagasi võtta.

"Ma arvan, et direktor ei ole vägivaldne. Mind ta löönud ei ole," ütleb tüdruk. Hardit ja tema sõpru ta kardab, eriti pärast seda, kui Hardi sügisel Viljandi noortevanglast tagasi tuli ja Rakvere õhtukoolis käima hakkas.

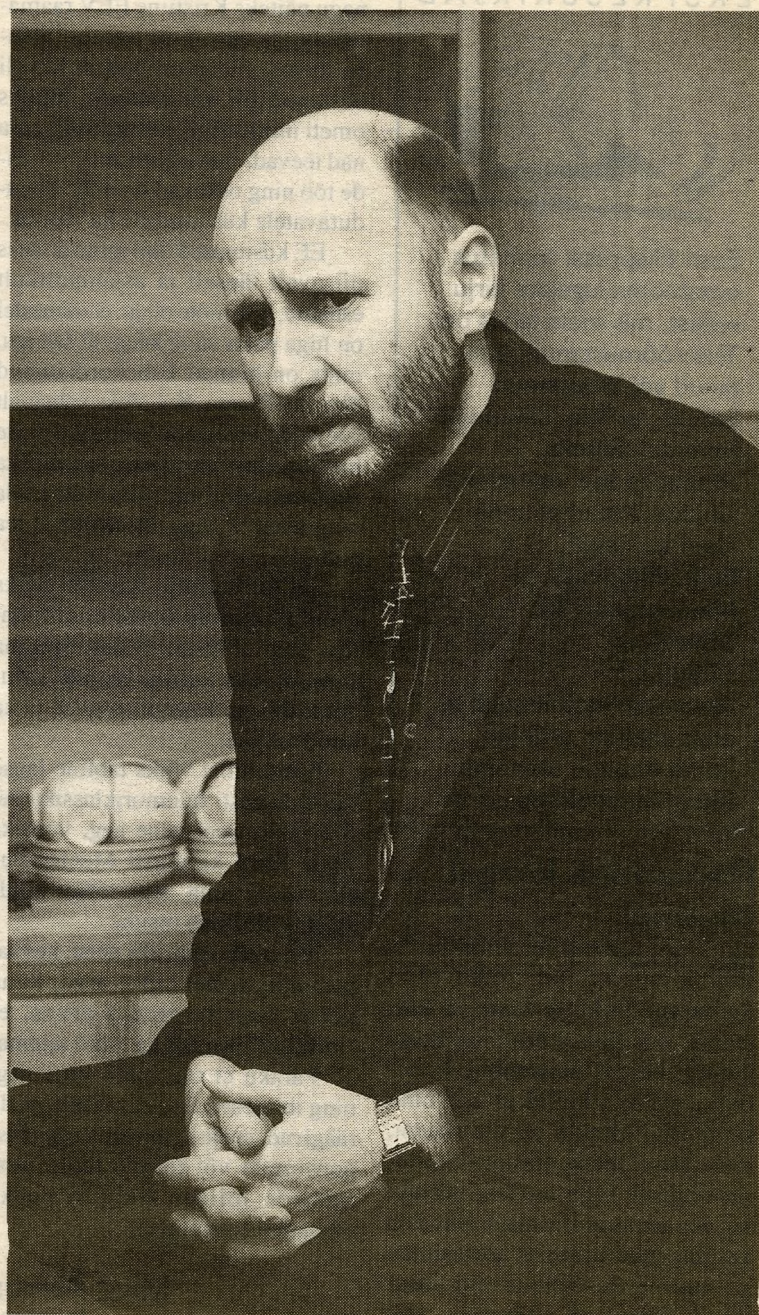
"Rafineeritud pätt," ütlevad täiskasvanud Hardi kohta. Tema ümber on koondunud poole tosina poisi ja tüdruku suurune kamp, kes kooli korrale alluda ei taha. Lisaks popipanemisele on poiss koolis vahele jäänud joomise, suitsetamise ja narkouimas olekuga.

Nõiajaht Tapa moodi

Kohut direktor Koppelmanni üle peetakse Rakveres, Lääne-Viru maakohus. Prokuröri nõudmisel kuulutati istungid kinnisteks. Saalis istuvad ainult lapsevanemad, lapsed ja direktor Koppelmann.

Situatsioon meenutab stseeni **Arthur Milleri** näidendist "Salemi nõiad", kus 17. sajandi Ameerikas teismelised tüdrukud puritaanliku väikelinna elanikest pooli nõiduses ja kuradiga mestis olemises süüdistasid.

Tüdrukud langesid kohtusaalis kollektiivsesse transsi, kisendasid

TAHAB TAPALT ÄRA: Elmu Koppelmann.

"pahast vaimust vaevatult" ja kukkusid järgemööda minestades kokku. Kohtul ei jäänud muud üle kui lapsi uskuda, sest peale tüdrukute tunnistuse kohtunikel muid tõendeid polnud. Süüdistatud ei pääsenud võllast muidu, kui pidid end nõidumises süüdi tunnistama.

Direktor Koppelmanni üle toimub järgmine kohtuistung 12. veebruaril. Direktor ütleb, et tema siis tunnistust anda ei taha. "Ilmselt saan ma ühe aasta tingimisi ja kaotan õpetamise õiguse," ennustab ta. Selle kohtuotsuse kavatses ta ringkonnakohtusse edasi kaevata.

Sellel esmaspäeval läks direktor palgata puhkusele. Ta ütleb, et enne kohtuotsuse langetamist ta lahkumisavaldust ei kirjuta – see paistaks allaandmisena.

Lastele lihtsalt Elmu

Elmu Koppelmann on põline tapalane, koolis töötab ta alates 1982. aastast ning direktoriametis on olnud viimased kümme aastat.

Direktor Koppelmanni tööpäevad venivad tihti peale 16-17 tundi pikaks. Selle aja sisse peavad lisaks kooli juhtimisele mahtuma ka poiste käsipallitreenn (Elmu Koppelmann on 15 aastat treener olnud, eelmisel aastal tulid tema poisid D-klassis Eesti meistriteks) ja Tapa volikogu liikmeks olek.

Kooli õiguste eest võideldes on ta omavalitsuses mitu korda konflikti sattunud. Volikogu liikmed iseloomustavad Elmu Koppelmanni kui kompromissitut võitlejat ja mitte eriti head diplomaati. Direktori võitlused on aga koolile kasuks tulnud, kust muidu tuleks raha (eelmisel aastal sai gümnaasium

omavalitsuselt 2,6 miljonit krooni), mille eest koolis remonti teha või kooli ajalehte trükkida.

Direks või härra Koppelmanniks direktorit koolis ei kutsuta. Nii õpilased kui õpetajad ütlevad talle lihtsalt Elmu. Lapsed siiski teitavad teda, kuid Elmu kabineti uksest võivad nad alati sisse astuda.

Tapa Gümnaasiumi välisüks ei ole lukus nagu Tallinna inglise Kolledzhil. Paarile vanemale õpilasele on direktor andnud arvutiklassi ja laste endi ehitatud kohviku võtmed.

Kooli õpilaskogu juht **Aare-Matti Inglise** räägib, et pärast kohtuprotsessi algust on paljud kaasõpilased tema juurde tulnud ja küsinud, kuidas direktorit aidata saaks. Kohtupäeval lubabki pea-aegu kogu kool direktori toetuseks kohtumaja ette piketeerima minna.

Elmu Koppelmannil endal on neli last. Kolm poissi, kellest kõige vanem kaheteistaastane, ja üheksakuune tütar.

"Naiseiga oleme otsustanud, et läheme Tapalt ära," räägib Koppelmann. Psühholoogiline pingeline on nii suur, et öösiti magab mees vaid kolm-neli tundi.

"Ma olen kurjategija," sõnab Elmu Koppelmann sarkastiliselt naeratades. Olen tõesti andnud mõne võmmu kuklasse, mõnda poissi kuuest sikutanud ja mõnda tüdrukut tukastanud, tunnistab ta.

"Aga lapsi peksnud ma ei ole."

HELEN URBANIK